

Inriktningsdokument för förstärkt forskningsunderbyggnad av lärarutbildningarna vid Södertörns högskola 2022-2024

Beslut

Rektor beslutar att fastställa inriktningsdokument för förstärkt forskningsunderbyggnad av lärarutbildningarna vid Södertörns högskola 2022-2024 enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Gustav Amberg efter föredragning av utredare Charlotte Svegrell. I handläggningen har även prorektor Nils Ekedahl, akademisk ledare Anders J Persson och forskningsledare Maria Zackariasson deltagit.

Beslut delges

Akademisk ledare LU
Forskningsledare LU
Vicerektor för forskning
Prefekter
Fakultetsnämnden
Planeringschef

Inriktningsdokument för förstärkt forskningsunderbyggnad av lärarutbildningarna vid Södertörns högskola 2022-2024

Bakgrund

I januari 2016 fastställde Styrgruppen för Lärarutbildningen inriktningsdokumentet *Plattform för forskningsanknytning inom Lärarutbildningen vid Södertörns högskola* för perioden 2016-2018 (dnr 3072/1.1.1/2015). Efter en översyn och utvärdering av verksamheten, fattade rektor beslut om ett reviderat inriktningsdokument för perioden 2019-2021 (dnr 4357-1.1.2-2018). Det övergripande syftet med inriktningsdokumenten har varit att stärka lärarutbildningarnas forskningsunderbyggnad och bidra till etablerandet av en stabil forskningsmiljö inom didaktisk och lärarutbildningsrelevant forskning på lärosätet och i samverkan med skolhuvudmän och andra externa aktörer. Plattformsdokumentet har under den gångna perioden fungerat riktninggivande framför allt för fördelning av de forskningsresurser som tilldelats Lärarutbildningen.

I maj 2021 fick Lärarutbildningens akademiska ledare och forskningsledare i uppdrag av lärarutbildningens styrgrupp att ta fram förslag till nytt inriktningsdokument för förstärkt forskningsunderbyggnad av lärarutbildningarna för perioden 2022-2024. Arbetet med det har gjorts i dialog med lärarutbildningens ledningsgrupp, programsamordnargruppen, samt institutionerna och fakultetsnämnden via Lärarutbildningens styrgrupp. Utgångspunkten har varit att det hittillsvarande inriktningsdokumentet bedöms ha fyllt en väsentlig funktion som styrdokument och att högskolans målsättning är att ersätta beslutet med ett för kommande treårsperiod, där det fastläs vilka inriktningar och stödformer som bör vara vägledande för nästa period. Beslut om nytt inriktningsdokument fattas av rektor.

Underlag för nytt inriktningsdokument

Som underlag för arbetet med det nya inriktningsdokumentet har det gamla inriktningsdokumentet, och de mål och prioriteringar som formulerats där, diskuterats med styrgruppen för lärarutbildningen, programsamordnargruppen samt lärarutbildningens ledningsgrupp. Övrigt underlag består av översikter över verksamhet inom forskningsplattformen från januari 2016 till juni 2021 samt budget och ekonomiska verksamhetsrapporter för åren 2016-2021. Det framtagna förslaget på reviderat inriktningsdokument har sedan diskuterats med styrgruppen för lärarutbildningen, programsamordnargruppen samt Lärarutbildningens ledningsgrupp.

Forskningsplattformens syfte och inriktning

På grundval av dialogerna runt det befintliga inriktningsdokumentet och erfarenheter gjorda under de tidigare perioderna, är bedömningen att det grundläggande syftet och inriktningen på lärarutbildningens forskningsplattform bör bestå även under den kommande perioden, i och med att behoven och förutsättningarna för lärarutbildningarna vid Södertörns högskola i hög grad är desamma. Således är syftet med forskningsplattformen 2022-2024 att högskolan ska *utveckla och stärka lärarutbildningarnas forskningsunderbyggnad genom att initiera, samla och bedriva forskning utifrån lärarutbildningarnas och lärarprofessionens frågor och behov*. Forskningsplattformen ska ha en tydlig inriktning mot didaktisk och lärarutbildningsrelevant forskning och bidra till att skapa:

- en forskningsunderbyggd lärarutbildning med nära band mellan forskning och grundutbildning
- en stabil och etablerad forskningsmiljö inom didaktisk och lärarutbildningsrelevant forskning
- en fördjupad samverkan med skolor, kommuner och andra aktörer utanför högskolan
- en förståelse av förskolans, skolans och lärarutbildningens roll i ett mångkulturellt, flerspråkigt och medialiserat samhälle i snabb förvandling

Förutsättningar, behov och prioriteringar

En mångvetenskaplig organisation

En första grundläggande förutsättning för forskningsplattformen är att lärarutbildningen vid Södertörns högskola har en mångvetenskaplig organisation, som involverar ämnen och personer från högskolans alla institutioner. Det innebär att ansvaret för lärarutbildningens forskningsunderbyggnad delas av samtliga institutioner. Varje institution förväntas därmed uppmuntra, prioritera och resurssätta forskning som bidrar till denna. Det finns också behov av en väl utvecklad forskningsinfrastruktur, som möjliggör att forskare och lärare från relevanta ämnen kan ta del av varandras och andras forskningsidéer och resultat. Verksamheten inom lärarutbildningens högre seminarium, nätverket för förskoleinriktad forskning, forskarutbildningsområdet Utbildningsvetenskapliga studier och lärarutbildningens doktorandnätverk är viktiga delar i detta, liksom samarbetet inom de forskarskolor lärarutbildningen ingår i. Även externa forskningsanslag är centrala för att stärka forskningsmiljön, och det finns därmed också ett behov av att uppmuntra och stödja ansökningar till externa forskningsfinansiärer.

För att uppnå målen att skapa en forskningsunderbyggd lärarutbildning och en stabil och etablerad forskningsmiljö inom didaktisk och lärarutbildningsrelevant forskning prioriteras följande under perioden:

- att skapa en god forskningsinfrastruktur och bra informationsutbyte
- att arbeta för att alla ämnen som har betydelse för lärarutbildningen bedriver didaktisk och/eller lärarutbildningsrelevant forskning
- att uppmuntra och stödja ansökningar till externa forskningsfinansiärer

Forskningsunderbyggnad av lärarutbildningens program

En andra grundläggande förutsättning för forskningsplattformen är att majoriteten av högskolans lärarstudenter går på program som riktar sig mot yngre åldrar, vilket gör det angeläget att rikta forskning mot frågor om förskola och fritidshem samt grundskolans tidigare år. Det finns även behov av att stärka och utveckla den ämnesdidaktiska forskningen, både mot yngre åldrar och mot äldre åldrar. I tidigare forskningsplattformar (2016-2021) har resurser avsatts för att bygga upp forskningskompetens och stärka forskningsunderbyggnaden inom dessa områden, men det finns fortsatt behov av att utveckla denna forskning mer, för att skapa en god och stabil forskningsunderbyggnad av lärarutbildningens olika program. Det finns även behov av att vidareutveckla arbetet med att låta studenter på lärarutbildningens program på olika sätt möta och ta del av relevant forskning, och när så är möjligt och lämpligt också bidra till eller medverka i pågående forskningsprojekt.

För att uppnå målen att skapa en forskningsunderbyggd lärarutbildning med nära band mellan forskning och grundutbildning och en stabil och etablerad forskningsmiljö inom didaktisk och lärarutbildningsrelevant forskning prioriteras följande under perioden:

- att ge förutsättningar att frigöra tid för forskare inom högskolan att bedriva forskning inom det förskolepedagogiska området, det fritidspedagogiska området samt ämnesdidaktik för yngre och äldre åldrar
- att etablera en femårig gästprofessur mot förskola/förskollärarutbildning
- att lärarstudenter ges ökade möjligheter att möta, ta del av och, när så är möjligt och lämpligt, bidra till forskning inom dessa områden

Lärarutbildningens profiler och fokusområden

En tredje grundläggande förutsättning för forskningsunderbyggnaden är att lärarutbildningarna på Södertörns högskola har en interkulturell profil som utgår från betydelsen av kulturell bakgrund när det gäller bland annat etnicitet, genus, klass, språk och generation. Lärarutbildningarna har även en bildningsprofil, vilket gör frågor om kritiskt tänkande, reflektion, tolkning, erfarenhet och värdegrund till angelägna områden för forskning. Andra fokusområden i lärarutbildningens program är den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU), media och informationskunnighet (MIK) samt estetiska lärprocesser (ELP). För att skapa en väl forskningsunderbyggd lärarutbildning finns behov av att uppmuntra och stärka forskning relaterad även till dessa områden. Sådan forskning, liksom forskning inom de områden som specificerats ovan, kan också bidra till målet om att skapa en förståelse av förskolans, skolans och lärarutbildningens roll i ett mångkulturellt, flerspråkigt och medialiserat samhälle i snabb förvandling. Även i relation till dessa områden finns behov av att vidareutveckla arbetet med att låta studenter på lärarutbildningens program på olika sätt möta och ta del av relevant forskning, och när så är möjligt och lämpligt också bidra till eller medverka i pågående forskningsprojekt.

För att uppnå målen att skapa en forskningsunderbyggd lärarutbildning och att skapa en förståelse av förskolans, skolans och lärarutbildningens roll i ett mångkulturellt, flerspråkigt och medialiserat samhälle i snabb förvandling prioriteras följande under perioden:

- att ge förutsättningar att frigöra tid för forskare inom högskolan att bedriva forskning med relevans för lärarutbildningens profiler och fokusområden
- att lärarstudenter ges ökade möjligheter att möta, ta del av och, när så är möjligt och lämpligt, bidra till forskning inom dessa områden

Samverkan med aktörer utanför högskolan

En fjärde grundläggande förutsättning för forskningsunderbyggnaden av lärarutbildningarna på Södertörns högskola, är vikten av ett nära och gott samarbete och samverkan med aktörer utanför högskolan. Här blir också frågor runt internationalisering och globalisering relevanta, i och med att den svenska skolan och lärarutbildningen inte befinner sig i ett nationellt vakuum, utan ingår i en global kontext. Förutsättningarna för samverkan med skolor, skolhuvudmän och andra lärosäten, nationellt och internationellt, har förbättrats i och med de satsningar som gjorts inom forskningsplattformen 2016-2021, inte minst gällande forskarskolor för lärarutbildare och den nationella försöksverksamheten för praktiktäna forskning (ULF-avtalet). Även organiserandet av den verksamhetsförlagda utbildningen i Centrum för professionsutveckling (CPU), vilket ger möjlighet till närmare samarbeten med huvudmännen runt praktiktäna forskning och forskningsfrågor, har varit betydelsefullt. Genom ULF-samarbetet och CPU:erna finns också goda förutsättningar för att involvera lärarstudenter och låta dem ta del av eller medverka till forskning. En faktor som kommer att ha väsentlig betydelse för lärosätet och lärarutbildningen under perioden 2022-2024, är det nationella målet att utveckla och utvidga ULF-avtalet, så att varje lärosäte knyter fler huvudmän till sig. Det understryker behovet av att resurser avsätts för att säkerställa att etablerade samarbeten upprätthålls och vidareutvecklas så att långsiktiga strukturer för samverkan runt praktiktäna forskning skapas, vilket i sin tur bidrar till att stärka forskningsunderbyggnaden av lärarutbildningarna.

För att uppnå målet om en fördjupad samverkan med skolor, kommuner och andra aktörer utanför högskolan prioriteras följande under perioden:

- att avsätta resurser för ett fortsatt långsiktigt arbete med forskningssamarbeten med aktörer utanför högskolan, med särskilt fokus på utvidgningen av ULF-avtalet samt forskarskolor
- att verka för lärarstudenters möjlighet att involveras i detta arbete
- att främja fokus på frågor runt internationalisering och globalisering

Ekonomiska förutsättningar

Den ekonomiska basen för forskningsunderbyggnaden av lärarutbildningarna på Södertörns högskola består av tre delar: a) statligt forskningsanslag fördelat till institutionerna/ämnena via IFF (Internfinansierad forskningstid), b) statligt forskningsanslag tilldelat direkt till Lärarutbildningen, c) externa forskningsmedel till projekt med lärarutbildningsrelevans. Alla delarna är centrala för att åstadkomma en forskningsunderbyggd lärarutbildning.

Institutionerna/ämnena förutsätts avsätta resurser för didaktisk och lärarutbildningsrelevant forskning utifrån ovan angivna prioriteringar inom ramen för den årliga verksamhetsplaneringen. Den akademiska ledaren fattar utifrån samma prioriteringar beslut

om vidare fördelning av de forskningsresurser som tilldelats Lärarutbildningen direkt, efter förslag från Lärarutbildningens forskningsledare.

Lärarutbildningens forskningsledare ska årligen sammanställa en översikt över den verksamhet som har finansierats med Lärarutbildningens tilldelade forskningsanslag. Institutionerna och ämnen inom lärarutbildningen ska årligen beskriva vilka resurser som har avsatts för forskningsunderbyggnad av lärarutbildningen samt hur dessa använts, liksom vilken externfinansierad forskning med didaktisk och lärarutbildningsrelevant inriktning som har bedrivits. Dessa översikter presenteras för högskolans ledning.